

Veilig en comfortabel fietsparkeren

Het gebruik van de fiets neemt toe. De meest populaire plaatsen om fietsen te stallen zijn winkelstraten/centra en transferlocaties zoals stationsgebieden en knooppunten. Daar zijn stallingen, boven of ondergronds, gewenst. De uitdaging is om deze openbare ruimtes door middel van moderne parkeerfaciliteiten te transformeren tot comfortabele en sociaal veilige publieksgebieden.

TEKST PAUL VAN DER REE BEELD STUDIO SK

Bij het ontwikkelen van een fietsvriendelijke stad met een dicht infrastructureel netwerk, worden fietshubs focuspunten. Zij zijn de start en finish in de dagelijkse reis of populaire stops halverwege. Met de huidige groei van het aantal rijwielen moeten parkeervoorzieningen het tempo van deze ontwikkeling bijhouden. De meest populaire plaatsen om fietsen te stallen zijn de stedelijke hotspots, zoals winkelstraten/centra en transferlocaties zoals stationsgebieden en knooppunten. Van vitaal belang zijn een perfecte aansluiting op het vervoersnetwerk en een soepele stedelijke inbedding. Oplossingen hiervoor kunnen boven of ondergronds gesitueerd zijn.

FLEXIBILITEIT EN BALANS FIETSEN EN AUTOPARKEREN

Qua ambitie en uitstraling ontlopen faciliteiten voor parkeren en stallen van auto en fiets elkaar nauwelijks. Ze hebben inmiddels eenzelfde hoge standaard wat betreft publiekswaarde en zelfs lijkt er een vergelijkbaar verdienmodel mogelijk. In stedelijke context is er, vooral rond knooppunten en winkelgebieden, vaak sprake van congestie en 'verrommeling' van de openbare ruimte, die te lijden heeft aan een 'zee van fietsen'. De uitdaging is om deze openbare ruimtes door middel van moderne parkeerfaciliteiten te transformeren tot comfortabele en sociaal veilige publieksge-

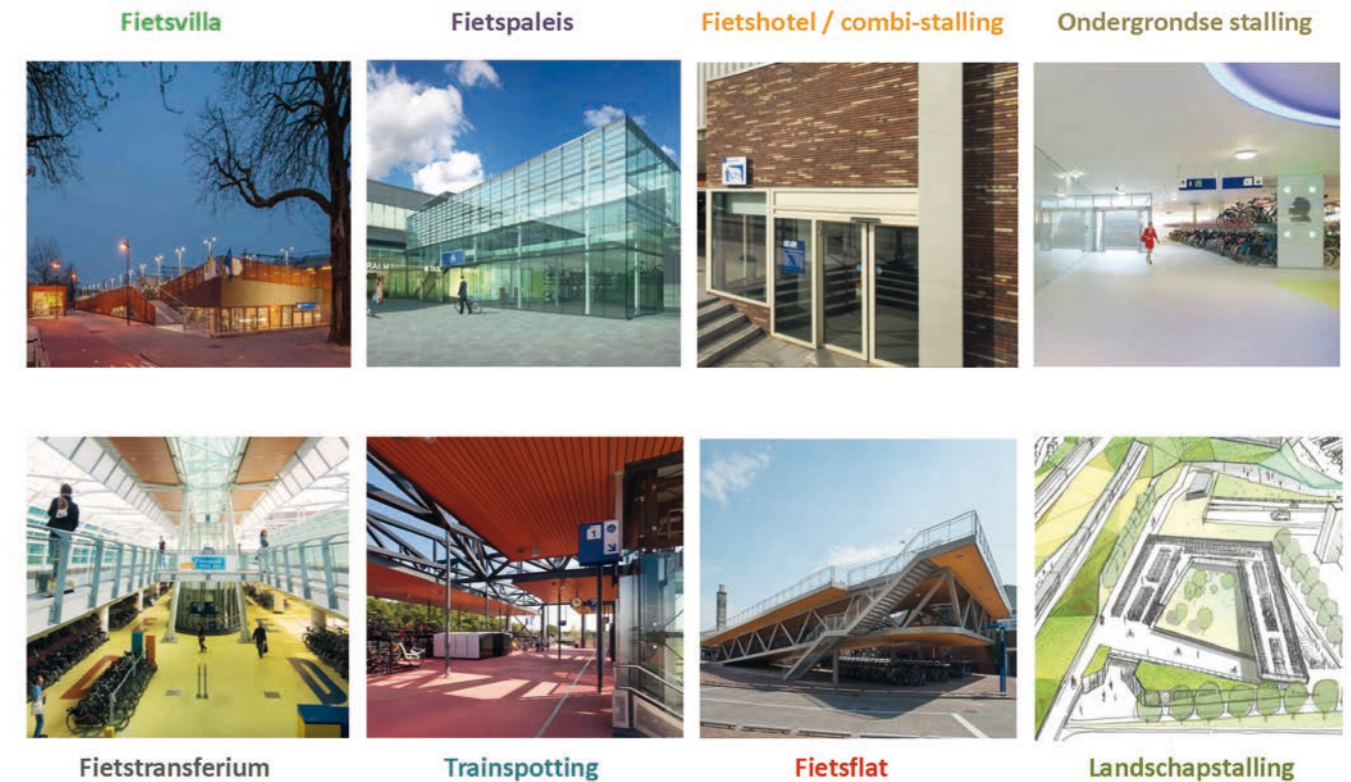
bieden – vaak in een historische binnenstad. De focus bij ontwerpen voor fietsenstallingen en parkeergarages ligt op beleving. Belangrijk is het realiseren van logistieke helderheid en oriëntatie gecombineerd met publiekswaarde, met sociale veiligheidsbeleving als onderdeel daarvan. Nog steeds geldt daarbij: zien en gezien worden als succesfactor, liefst gecombineerd met aanvullend programma en visuele relaties met de omgeving. Parkeervoorzieningen en stallingen zijn ontvangstruimten. Ze vormen het voorportaal van een hoogwaardig winkel-, kantoor- of stationsgebied en zijn daarmee bepalend voor de eerste indruk. Omdat deze voorzieningen intensief gebruikt worden is een veilige, aantrekkelijke en publieksvriendelijke architectuur een must. Aantrekkelijke en efficiënte parkeergebouwen zijn bovendien pas toekomstvast als ze duurzaam hun esthetische kwaliteit blijven behouden. Enerzijds door een perfecte stedelijke inbedding, anderzijds door aandacht voor beheeraspecten en een zorgvuldige detaillering, intensief ruimtegebruik, een duurzaam veilige inrichting en een hoogwaardig interieur.

PUBLIEKSWAARDE EN BELEVING

De gloednieuwe fietsparkeergarage onder het Gustav Mahlerplein, in het hart van de Zuidas (Amsterdam) verleidt de fietser naar binnen met een comfortabele entree. Via

een *tapis roulant* (roltrottoir) onder een comfortabele glazen overkapping word je moeiteloos naar beneden geleid. De entree-ruimte oogt vervolgens als een 'balzaal' en biedt in één oogopslag overzicht. Deze centrale ruimte is het hart van de stalling en wordt omzoomd door een tiental componisten op glaspanelen, op de koppen van de fietsrekken. In deze glasplaten is tegelijk de dynamische verwijzing opgenomen naar de vrije plekken; simpelweg met de kleur groen, oranje of rood. Een cirkelvormige lichtlijn in het plafond markeert het middelpunt; hier is de keuze en routing eenvoudig en overzichtelijk en is er ook een beheerder die toezicht houdt.

In de lichte, ruime en overzichtelijke ruimte stroomt veel daglicht binnen. Het daglicht bij de uitgangen versterkt de oriëntatie en gevoel voor veiligheid. Bovendien lijkt een reeks kleurige lichtvensters uitzicht te geven op de buitenwereld. Architect Paul van der Ree ontwierp de kleurrijke panoramavensters samen met grafisch vormgeefster Irma Bannenbergh. Het effect is overtuigend en het zorgt voor een speciale ambiance. Het laatste waar je aan denkt, is dat je je in een ondergrondse ruimte bevindt. Ook vanuit het groene park zijn de toegangen publieksvriendelijk en maximaal transparant. Innovatief is de logistiek en wayfinding. De oriëntatie vindt plaats via kleurvlakken op de vloer en de verschil-

lende paletten van de kleurbanen op de muur. De gangpaden worden aangegeven met de componisten en met cijfers op de vloer. Bijzonder is dat in deze stalling borden vrijwel ontbreken; de visuele rust is overtuigend en overweldigend. Het dynamische verwijssysteem dat je automatisch naar vrije plaatsen leidt is helder en minimalistisch van opzet. Door de gekozen contractvorm waren deze innovaties en onconventionele opzet mogelijk. De opzet behoeft evaluatie om positief navolgen mogelijk te maken en bij de toekomstige stallingen niet terug te vallen op de traditionele handboeken en regels. De logistieke helderheid, ruimtelijke opzet en publiekswaarde doen het werk en geven het gevoel van comfort en sociale veiligheid. En dat moeten stallingen boven alles zijn: een veilige en comfortabele plek. Het niveau van comfort moet overeenkomen met en aansluiten op de faciliteiten die bestemming vormen. Om de chaos van een zee van fietsen in de publieke ruimte te voorkomen is er behoefte aan beheer op het maaiveld gecombineerd met high-end fietsenstallingen. Deze zijn uitnodigend, gemakkelijk te vinden en te gebruiken en bevindt zich dicht bij onze bestemming. Er zijn inmiddels verschillende concepten ontwikkeld in de Nederlandse context. studioSK ontwikkelde een serie typologieën voor elke situatie en nog steeds komen daar nieuwe varianten bij. Van fietsvilla tot fietsflat of on-

dergrondse stalling, iedere locatie heeft zijn eigen specifieke problematiek en couleur locale waar je bij aan wilt sluiten.

INNOVATIES

Innovaties volgen elkaar op, er blijft nog genoeg te leren en te ontwikkelen. De aandacht voor de fiets blijft tenslotte onverminderd. Nauwelijks was de grootse Velo-City manifestatie achter de rug of er was een meeting van het innovatie-team fietsparkeren van het CROW-Fietsberaad, met de opdracht een samenhangend programma voor onderzoek en experimenten op te stellen, dat bijdraagt aan het efficiënter benutten van stallingen. Kennisdelen op het vlak van de meest recente ontwikkelingen en vooruitkijken stond voorop. studioSK participeerde hierbij; Movares heeft zelfs een eigen innovatie-studio. Kansen en innovaties zijn op dit moment veelal samen te vatten onder de thema's 'Fietsen moeten Fietsen' & 'van Bezit naar Gebruik'. Verder ligt in de ontwikkeling van aanvullend programma een enorme potentie, in beleving maar ook functioneel. Denk aan een combinatie van parkeren met een servicepunt voor fietsers, een ophaalpunt voor pakketservice, kleinschalige winkels of een afleverservice van winkels elders, die je boodschappen afleveren bij de parking: offline shoppen, met het comfort van online gemak. Kortom, fietspar-

keren heeft de toekomst en draagt bij aan een beleving van gemak, comfort en een attractieve, gezonde en veilige binnenstad.

QUICK WINS EN INNOVATIES

- [fietsen en route verwijzen naar vrije plaatsen in specifieke stallingen](#)
- [fiets opnemen in OV9292-app](#)
- [flexibilisering & dubbel grondgebruik; zowel bij fietsparkeren als autoparkeren én de combinatie daarvan](#)
- [pop-up deelfietsen bij evenementen](#)
- [integrale aanpak bij gemeentes: efficiënte cross-overs door opheffen scheiding auto- & fiets-denken](#)
- [innovatie entreesystemen; slimme en efficiënte technieken inchecken \(decentraal\)](#)
- [doorpakken op digitalisering & deelfietsystemen \(fiets & chip\)](#)
- [\(te\) lang stallingen voorkomen door bijvoorbeeld 200x gratis stalling i.p.v. 1ste 24 uur](#)
- [differentiëren tariefstelling OV-fiets \(i.v.m. in weekend wel winkelpubliek, geen studenten\) buiten de spits fiets gratis mee in de trein \(en dat faciliteren\)](#)
- [opleidingstraject handhavers t.b.v. efficiënte handhaving kleine gemeentes](#)
- [differentiëren in prijs & type stallingen \(in combinatie met aanvullend programma\)](#)

PAUL VAN DER REE, architect bij studioSK, Movares